

Titulació	Tipus	Curs
Mitjans, Comunicació i Cultura	OT	0

Professor/a de contacte

Nom: Ana Isabel Fernández Viso

Correu electrònic: ana.fernandez.viso@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

- Coneixements bàsics sobre teories de la comunicació i sociologia.
- Habilitats bàsiques per al disseny i execució d'un projecte de recerca o de comunicació estratègica.
- Els propis del Màster.

Objectius

Els objectius bàsics del mòdul són els següents:

1. Analitzar críticament la relació entre comunicació, poder, cultura i canvi social.
2. Comprendre les connexions entre comunicació, desenvolupament, democràcia i justícia social, així com les seves implicacions pràctiques.
3. Conèixer les principals aproximacions acadèmiques i experiències professionals en comunicació per al desenvolupament i el canvi social.
4. Adquirir competències per dissenyar, planificar i gestionar estratègies de comunicació orientades al canvi social en contextos diversos.

Competències

- Comprendre i tenir coneixements que aportin una base o una oportunitat per desenvolupar i/o aplicar idees de manera original, sovint en un context de recerca
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
- Ser capaç de planificar, dirigir i avaluar polítiques culturals i de comunicació tant en l'àmbit local com en l'internacional, utilitzant les noves formes de comunicació social.
- Ser capaç de planificar, dirigir i avaluar projectes de comunicació pública adequats a les necessitats d'institucions, empreses i entitats socials.
- Ser capaç de planificar i dirigir projectes de recerca bàsica i aplicada en comunicació mediàtica i cultura
- Treballar en equips de caràcter interdisciplinari i dirigir-los

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar els resultats dels projectes de comunicació d'institucions, empreses, associacions, fundacions i altres entitats.
2. Comprendre i tenir coneixements que aportin una base o una oportunitat per desenvolupar i/o aplicar idees de manera original, sovint en un context de recerca
3. Desenvolupar projectes de recerca sobre comunicació per al desenvolupament i el canvi social.
4. Desenvolupar propostes innovadores en relació a les polítiques de comunicació per al desenvolupament.
5. Dissenyar i dirigir projectes comunicatius.
6. Generar idees i solucions innovadores en relació a la comunicació, desenvolupament i canvi social.
7. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
8. Reconèixer l'abast i aplicació de les actuals polítiques de comunicació per al desenvolupament.
9. Treballar en equips de caràcter interdisciplinari i dirigir-los

Continguts

Breu descripció dels continguts del mòdul:

1. Introducció als conceptes de desenvolupament, canvi social i justícia global: Causes i dinàmiques de generació de desigualtats.
2. Cultura, comunicació i poder: aproximació conceptual bàsica.
3. Introducció al pensament sobre el rol de la comunicació en els processos de desenvolupament i de canvi social.
4. Evolució històrica del disseny i la pràctica d'estratègies comunicatives per al desenvolupament i el canvi social.
5. Comunicació, democràcia i canvi social en l'actual entorn digital.
6. Construcció pràctica d'una estratègia de comunicació per al canvi social.

El contingut del mòdul serà sensible a la diversitat cultural i els aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Anàlisi de casos	30	1,2	2, 7, 9
Repàs a les teories del desenvolupament i la comunicació per el canvi social	30	1,2	2, 7
Tipus: Supervisades			
Disseny d'un projecte de comunicació per el canvi social	40	1,6	2, 7, 9
Tipus: Autònomes			
Lectures, dinàmica de seminari, fitxes.	50	2	2, 7, 9

Metodologia de treball:

El mètode pedagògic estarà basat en la construcció col·lectiva de coneixement, a partir, d'una banda, del debat generat per les explicacions de la professora, les presentacions que prepararà l'alumnat sobre lectures de referència sobre la matèria i l'anàlisi conjunta de casos pràctics i, d'altra banda, l'aprenentatge basat en reptes i projectes. L'assignatura incorpora, així, metodologies innovadores com l'aprenentatge basat en reptes (ABR) i l'aprenentatge basat en projectes (ABP), que situen l'alumnat al centre del procés formatiu. Aquestes metodologies afavoreixen l'aplicació pràctica dels continguts, estimulen el pensament crític i creatiu, i fomenten el treball col·laboratiu. Enfrontant-se a problemes reals o simulats, l'alumnat desenvolupa competències clau per a l'anàlisi i la intervenció en processos de comunicació per al canvi social. El seu ús és especialment pertinent en una assignatura orientada a l'acció i la transformació.

Aquest enfocament es concretarà en cinc dinàmiques de treball complementàries:

1. Explicacions a càrrec de la professora sobre els aspectes més teòrics del curs.
2. Taller col·laboratiu de lectura de textos de referència en l'àmbit de la comunicació, el desenvolupament i el canvi social.
3. Anàlisi i presentació a classe per part de l'alumnat de casos pràctics.
4. Disseny en grups reduïts d'un projecte de comunicació estratègica per al canvi social, sota la tutoria de la professora i en resposta a un repte plantejat per una entitat social de l'entorn de la UAB.
5. Presentació i discussió a classe de les estratègies comunicatives dissenyades per l'alumnat.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Anàlisi i discussió de casos pràctics	25%	0	0	1, 2, 6, 7, 8, 9
Disseny d'un projecte de comunicació per el canvi social.	50%	0	0	2, 3, 4, 5, 7, 9
Taller de lectures	25%	0	0	1, 2, 6, 7, 8

Avaluació:

L'alumnat del mòdul serà avaluat a partir de les tres principals dinàmiques de treball del mòdul:

1. La realització d'un projecte comunicatiu específic per a una entitat social de l'entorn de la UAB, seguint el model d'aprenentatge basat en reptes i tenint en compte les línies mestres de la comunicació per al canvi social. Aquest projecte ha d'acordar-se prèviament amb la professora. (50%)
2. Taller de lectures que l'alumnat haurà de preparar i exposar en classe, com a pas previ al debat sobre les qüestions i les idees abordades en els textos. (25%)
3. Anàlisi, presentació i discussió en classe de casos pràctics d'estratègies de comunicació per al desenvolupament i/o el canvi social. (25%)

No evaluable:

L'alumnat que no lliuri en el temps i la forma indicats per la docent el treball final tindrà una qualificació de "no evaluable".

Avaluació única:

Aquesta assignatura/mòdul no preveu el sistema d'avaluació única.

Reavaluació:

Només es podrà recuperar, aplicant els coneixements adquirits en el curs i seguint les orientacions facilitades per la professora en el procés de revisió de notes, la realització del projecte comunicatiu/ l'anàlisi. La nota màxima que es pot aconseguir en la prova de recuperació és un 7, que farà mitjana ponderada amb les notes obtingudes en les altres dues activitats avaluatives del curs.

Ús d'intel·ligència artificial (IA):

En aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'alumnat en l'anàlisi i la reflexió personal. L'alumnat haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

Bibliografia bàsica:

BELTRÁN, Luis Ramiro (2005): "La comunicación para el desarrollo en Latinoamérica. Un recuento de medio siglo". Disponible en: <https://revistas.udem.edu.co/index.php/anagramas/article/view/1117/1090>

COULDRY, Nick (2010). *Why voice matters. Culture and politics after neoliberalism*. London: Sage.

DAVIS, Aeron; FENTON, Natalie, FREEDMAN, Des; i KHIABANY, Gholam. (2020). *Media, Democracy and Social Change. Re-imagining Political Communications*. London: Sage.

De-ANDRÉS, Susana; i CHAPARRO, Manuel. (2022). *Comunicación radical. Despatriarcalizar, descolonizar y ecologizar la cultura mediática*. Barcelona: Gedisa.

FERNÁNDEZ-VISO, Ana. (2013). Medios de comunicación y modelos de desarrollo: de la modernización al buen gobierno. *Revista Orbis*, 24 (año 9), 132-158. <http://www.revistaorbis.org/pdf/24/art8.pdf>

GUMUCIO DAGRON, Alfonso. (2001): *Haciendo Olas, Historias de comunicación participativa para el cambio social*. La paz: Fundación Rockefeller.

GUMUCIO DAGRON, Alfonso.; i TUFTE, Thomas. (2008): *Antología de comunicación para el cambio social: lecturas históricas y contemporáneas*. SouthOrange, NJ: Consorcio de Comunicación para el Cambio Social.

GWINN WILKINS, Karen; TUFTE, Thomas; i OBREGÓN, Rafael. (2014): *The Handbook of Development Communication and Social Change*. Oxford: Wiley Blackwell.

HAN, Byung-Chul. (2022). *Infocracia. La digitalización y la crisis de la democracia*. Barcelona: Taurus.

JONES, Owen (2013). *Chavs: la demonización de la clase obrera*. Madrid: Capitán Swing.

KOTHARI, Ashish; SALLEH, Ariel; ESCOBAR, Arturo; DEMARIA, Federico; i ACOSTA, Alberto (Eds.) (2019). *Pluriverse. A Post-development Dictionary*. Shahpur Jat (New Delhi): Tulika Books.

LIE, Rico; i SERVAES, Jan (2015). Disciplines in the Field of Communication for Development and Social Change. *Communication Theory*, 25 (2), 244-258. <https://doi.org/10.1111/comt.12065>

PAXTON, Robert (2006): *Anatomía del fascismo*. Madrid: Capitán Swing.

PIKETTY, Thomas (2019). *Capital e ideología*. Barcelona: Ediciones Deusto.

SERVAES, Jan. (2021). *Learning from Communicators in Social Change. Rethinking the Power of Development*. Singapor: Springer.

THOMAS, Pradip Ninan (2019). *Communication for Social Change: Context, Social Movements and the Digital*. Los Angeles, London, New Delhi: Sage.

TUFTE, Thomas. (2015). *Comunicación para el cambio social. La participación y el empoderamiento como base para el desarrollo mundial*. Barcelona: Icaria.

WILKINSON, Richard; i PICKETT, Kate (2019). *Igualdad: Cómo las sociedades más igualitarias mejoran el bienestar colectivo*. Madrid: Capitán Swing.

VV.AA. (2009): *Metodologías participativas. Manual*. Madrid: CIMAS. Disponible a https://www.redcimas.org/wordpress/wp-content/uploads/2012/09/manual_2010.pdf

Aquesta bibliografia serà complementada amb textos addicionals que es treballaran al taller de lectures.

Programari

El mòdul no requereix el coneixement de programari especialitzat més enllà dels paquets d'ofimàtica d'ús habitual.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEm) Teoria (màster)	40	Espanyol	segon quadrimestre	tarda